

Sygn. akt VIII U 344/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Jolanta Łanowy - Klimek
Protokolant	Ewa Grychtoł

po rozpoznaniu w dniu 14 czerwca 2022 r. w Gliwicach

sprawy K. K. (1) (K.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o emeryturę pomostową

na skutek odwołania K. K. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 21 stycznia 2021 r. **nr** (...)

1. oddała odwołanie;

2. przyznaje adw. J. P. od Skarbu Państwa wynagrodzenie w kwocie 110,70 zł (sto dziesięć złotych siedemdziesiąt groszy) w tym VAT tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej odwołującemu z urzędu.

(-) sędzia Jolanta Łanowy - Klimek

Sygn. akt VIII U 344/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 21 stycznia 2021r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu K. K. (1) (K.) prawa do emerytury pomostowej na podstawie art.4 ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych, ponieważ ubezpieczony po dniu 31 grudnia 2008r. nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ww. ustawy, nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszącego co najmniej 15 lat, przed dniem 1 stycznia 1999r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ww. ustawy lub art.32 i art.33 ustawy emerytalnej.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony domagał się przyznania prawa do emerytury pomostowej podnosząc, że posiada wymagany okres pracy w warunkach szczególnych, bowiem pracował na stanowisku wulkanizatora i palacza.

Pełnomocnik ubezpieczonego ustanowiony z urzędu na rozprawie w dniu 14 czerwca 2022r. wniósł o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu wskazując, że nie zostały one pokryte ani w całości ani w części.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zajęte w decyzji zaskarżonej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Ubezpieczony K. K. (1) (ur. (...)) w dniu 22 grudnia 2020r. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury pomostowej i organ rentowy decyzją zaskarżoną odmówił prawa do tego świadczenia z przyczyn wskazanych na wstępie. Organ rentowy uznał za udowodniony staż pracy ubezpieczonego w wymiarze łącznym okresów składkowych i nieskładkowych 34 lat, 2 miesięcy i 14 dni, w tym żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Na przestrzeni swojego życia zawodowego ubezpieczony był zatrudniony:

- 1) od 1 sierpnia 1978r. do 31 sierpnia 1988r. w Gminnej Spółdzielni (...) T. na stanowisku wulkanizatora,
- 2) od 1 września 1988r. do 31 października 1989r. w Zakładzie (...)-K.,
CO Czyszczenie kanałów i rowów odwadniających wł. M. R. w T. na stanowisku monter instalacji wod.-kan i centr. ogrzewania,
- 3) od 1 listopada 1989r. do 12 października 2012r. w Publicznym Gimnazjum Nr (...) w T. na stanowiskach: palacza C.O. i od 15 stycznia 2007r. woźnego szkolnego.

Po tym czasie ubezpieczony nie wykonywał pracy zawodowej.

Na stanowisku wulkanizatora ubezpieczony zajmował się wymianą i naprawą opon. Następnie w latach 1988 – 1989 pracował na terenie Huty (...) na stanowisku pracownika fizycznego przy oczyszczaniu kanalizacji, chłodni. Od 1 listopada 1989r. wykonywał pracę najpierw w szkole podstawowej, a potem w gimnazjum, na stanowisku palacza kotła węglowego przeznaczonego do centralnego ogrzewania i ciepłej wody. Od 2007r. pracował wyłącznie jako woźny.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zawartej w aktach organu rentowego oraz zeznań ubezpieczonego (protokół elektroniczny z rozprawy z 14 czerwca 2022r. czas 00:08:18 – 00:16:58) jako okoliczności jednoznacznie wynikające z tych dowodów.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie K. K. (1) nie zasługuje na uwzględnienie.

Ubezpieczony domagał się przyznania prawa do świadczenia na podstawie ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (tj. Dz.U. z 2018r., poz. 1924). Ustawa ta ma charakter przejściowy w tym znaczeniu, że ogranicza prawo do uzyskania emerytury pomostowej do osób urodzonych po 31 grudnia 1948r., które pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) rozpoczęły przed 1 stycznia 1999r. Jak wskazał Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 16 marca 2010r. K 17/2009 (OTK ZU 2010/3A poz. 21), emerytura pomostowa ma być "pomostem między dotychczasowym systemem z licznymi możliwościami przechodzenia na emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym i nowym systemem, w którym tego typu rozwiązania będą wyjątkiem".

Zgodnie z art. 4 tejże ustawy, prawo do emerytury pomostowej przysługuje pracownikowi, który spełnia **łącznie** następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948r.;

- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) **przed dniem 1 stycznia 1999r.** wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) **po dniu 31 grudnia 2008r.** wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy - przepis ten został uchylony na mocy art.1 pkt 1 ustawy z dnia 9 marca 2022r. (Dz.U. z 2022r., poz.755) zmieniającej ustawę z dniem 20 kwietnia 2022r.

Dla przyznania emerytury pomostowej konieczne jest, aby powyższe warunki zostały spełnione łącznie, bowiem brak któregokolwiek z nich uniemożliwia przyznanie prawa do świadczenia.

Z art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych wynika, że jednym z koniecznych warunków do przyznania emerytury pomostowej jest wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze przed dniem 1 stycznia 1999r. jak i po dniu

31 grudnia 2008r. Przed dniem 1 stycznia 1999r. może to być zarówno praca wymieniona

w nowych wykazach prac (prace w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych), jak i prace wymienione w załącznikach A lub B do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.). Natomiast po dniu 31 grudnia 2008r. muszą to być prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, wymienione wyłącznie w nowych wykazach (praca w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych).

Należy zwrócić uwagę, że na podstawie art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych prawo do emerytury pomostowej przysługuje także osobie, która:

1. po dniu 31 grudnia 2008 roku nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, o ile osoba ta:

2. spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;

3. **w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3,**

Sąd Najwyższy wyjaśnił, że warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle art. 4 i 49 ustawy o emeryturach pomostowych, jest legitymowanie

się wymaganym stażem pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze (w rozumieniu tej ustawy lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy o emeryturach pomostowych, a więc po 1 stycznia 2009r. Natomiast osoba ubiegająca się o emeryturę pomostową, która nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy „szczególnej” według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do tej emerytury jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy można kwalifikować jako pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych) – wyrok z dnia 13 marca 2012r., w sprawie II UK 164/11, opublikowany w OSNP z 2013r.,Nr 5-6, poz. 62.

Ubezpieczony urodził się po dniu 31 grudnia 1948r., osiągnął w dniu (...)wiek emerytalny 60 lat, legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym wynoszącym co najmniej 25 lat, rozwiązał stosunek pracy, przy czym Sąd zwraca uwagę, że w związku ze zmianą ustawy o emeryturach pomostowych z dniem 20 kwietnia 2022r. rozwiązanie stosunku pracy nie stanowi już warunku koniecznego do przyznania prawa do emerytury pomostowej.

Ubezpieczony niewątpliwie nie spełnia przesłanek prawa do emerytury pomostowej z art.4 ustawy gdyż po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykazał wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, a więc pracy wymienionej w Załącznikach Nr 1 i 2 do ustawy o emeryturach pomostowych, które zawierają wyczerpujący katalog takich prac.

Z materiału dowodowego wynika, że ubezpieczony od 2007r. pracował na stanowisku woźnego w szkole, a praca taka nie została wymieniona w powołanych powyżej Załącznikach nr 1 i 2 do ustawy o emeryturach pomostowych.

Skoro ubezpieczony po dniu 31 grudnia 2008r. nie udowodnił wykonywania pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art.3 ust.1 i ust.3 ustawy o emeryturach pomostowych, to nie przysługuje mu prawo do emerytury pomostowej na podstawie art.4 ustawy o emeryturach pomostowych.

Jednocześnie ubezpieczony nie spełnia także warunków prawa do emerytury pomostowej z art.49 ustawy o emeryturach pomostowych. Należy przypomnieć, że jednym z warunków do przyznania prawa do świadczenia z tej podstawy prawnej jest legitymowanie się co najmniej 15 - letnim okresem pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Tymczasem do takiej pracy nie można zaliczyć pracy ubezpieczonego zarówno na stanowisku wulkanizatora jak i palacza C.O., gdyż nie została ona wymieniona jako taka praca w Załącznikach nr 1 i nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Powoduje to, że ubezpieczony nie legitymuje się koniecznym do przyznania dochodzonego świadczenia 15 - letnim okresem pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art.3 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach pomostowych.

Reasumując, przeprowadzone postępowanie dowodowe w sprawie wykazało, że ubezpieczony nie spełnił przesłanek prawa do emerytury pomostowej zarówno z art.4, jak i z art.49 ustawy o emeryturach pomostowych, a zatem dochodzone świadczenie mu przysługuje.

W konsekwencji powyższego Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w pkt 1 wyroku oddalił odwołanie ubezpieczonego jako bezzasadne.

W pkt 2 wyroku Sąd na podstawie §15 ust.2 w związku z §4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2019r. poz.18) przyznał ze Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika adwokata J. P. kwotę 110,70 zł, w tym VAT tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej ubezpieczonemu z urzędu.

(-) Sędzia Jolanta Łanowy-Klimek